

**Christopher
Kulendran
Thomas**

NL

**In samenwerking met
Annika Kuhlmann**

SAFE ZONE

07_09_2024

05_01_2025

ELS WIELS WIE

Christopher Kulendran Thomas is een pionier op het gebied van post-AI-kunst. Met kunstmatige intelligentie-technologie creëerde hij de afgelopen tien jaar grensoverschrijdend werk waarin hij de ficties die ten grondslag liggen aan het westerse individualisme op de korrel neemt. In zijn schilderijen verwerkt hij de koloniale kunstgeschiedenis die in Sri Lanka de boventoon ging voeren nadat zijn familie, die Tamil is, het escalerende etnische geweld daar ontvluchtte. Met een combinatie van schilderkunst en door AI gemonteerde televisiebeelden stelt de kunstenaar in *Safe Zone* de media die met *soft power* worden geassocieerd ter discussie.

Als kind van de Tamil-onafhankelijkheidsstrijd groeide Kulendran Thomas op te midden van tegenstrijdige noties over democratie, vrijheid en nationaal bewustzijn. Ook werd hij al vroeg omringd door de blijkbaar onzichtbare krachten die de ene gebeurtenis iconisch maken en de andere uit het publieke bewustzijn doen verdwijnen. Dit deed de kunstenaar echter niet terugvallen op traditionele denkbeelden over waarheid en authenticiteit; eerder is het omgekeerde het geval: hij schakelt naar de hoogste versnelling en stuwt het maken van beelden op tot in de turbo-modus. Kulendran biedt de toeschouwer geen politieke of zelfs kritische kunst zoals we deze plegen tegen te komen – dit is geen educatieve aangelegenheid. In plaats daarvan maakt hij de verhalen van het kolonialisme tot monumenten die tegelijkertijd vergroten en ontmaskeren. Waar historische propagandavormen en het AI-tijdperk elkaar kruisen, genereert de imperialistische beeldmachine zijn eigen voedsel. De naden mogen dan zichtbaar zijn, deze fictie kent geen buitenkant. Wanneer macht zich laat gelden, is het medium de boodschap.

Curatrice: Helena Kritis

Als je meer wilt weten over de tentoonstelling, lees dan ook de groene passages geschreven door kunstcriticus en schrijver Kristian Vistrup Madsen.

In WIELS presenteert Kulendran Thomas uitsluitend nieuw werk: één schilderij van zeer grote afmetingen en een reeks kleinere schilderijen, die worden verlicht door de warme gloed van de bolvormige video-installatie *Peace Core* (2024). In dit werk, een van de vruchten van een lange samenwerking met Annika Kuhlmann, wordt een reeks televisieopnames bij elkaar gemonteerd, die enkele minuten lang op een ochtend in de Verenigde Staten zijn uitgezonden. Er wordt gebruikgemaakt van de montagestijl van zogenaamde 'corecore'-video's op TikTok, waarin de combinatie van willekeurige beelden met muziek een emotionele lading opwekt. Maar de televisiebeelden in *Peace Core* zijn allesbehalve betekenisloos. Ze vormen een hypnotiserende bespiegeling, voortdurend bewerkt door algoritmen en gesynchroniseerd met een immer veranderende soundtrack, gecomponeerd door kunstmatige intelligenties die de geluiden en muziek die die ochtend werden uitgezonden, eindeloos remixen.

De bolvormige beeldschermconstellatie van *Peace Core* combineert non-stop footage van een ochtend in de Verenigde Staten die in ons collectieve geheugen gegrift staat: 11 september 2001. De schermen wekken associaties met een nieuwsstudio of de beursvloer. Nieuws, interviews met beroemdheden, trailers voor tv-programma's: hier was Ideologie in actie. Over de hele wereld stonden colablikjes symbool voor 'vrijheid' en klonk het ingeblikte gelach van dezelfde tv-serie met een onweerstaanbare, griezelige vertrouwdheid. Zoals Marshal McLuhan schreef: 'Als een advertentie zich niet meer laat onderscheiden van de omgeving, dan doet ze pas echt haar werk.' Door eer te betonen aan de enorme kracht van VS-propaganda, gedenkt *Peace Core* de trage neergang van een imperium.

Tegenwoordig heeft een opkomend imperium zijn eigen, nieuwe *soft power*-media. Met zijn algoritmen versnelt TikTok de mediahypnose. Corecore-video's internaliseren de algoritmische logica achter de combinatie van beeld en muziek, om een emotionele respons aan te jagen – echte gevoelens, met het algoritme als mediator. Door deze logica van de montage en de begeleidende soundscape te automatiseren, remixt *Peace Core* continu variaties op de zogeheten iconische 'wereldmuziek' uit het tijdperk van het globalisme. Zo krijgt dezelfde footage voortdurend een nieuwe context en zonder dat we ooit het vervolg te zien krijgen, raken we bevangen door een oneindige luchtspiegeling, een eeuwig voortdurend reclameblok. Van dichtbij en in het donker krijgt de oplichtende bundel van schermen nog een extra connotatie: het wordt een soort spiritueel knooppunt. Elke dag zette die krachtige beeldenstroom miljarden mensen ertoe aan om ergens in te geloven. De kluwen gevuld met content lijkt te suggereren dat media de hoogsteigen wonderen van een imperium zijn.

Peace Core kan worden opgevat als een grenzeloze performance die de illusie van het 'einde van de geschiedenis' eindeloos in stand houdt. De tentoonstelling vestigt de aandacht op lang over het hoofd geziene verbanden tussen de culturele nalatenschap van het Westen en haar gewelddadige nasleep. Ver weg van de ogenschijnlijk onschuldige Amerikaanse ochtendtelevisie van *Peace Core*, werd Tamil Eelam – het thuisland van de familie van Kulendran Thomas – al sinds enkele tientallen jaren autonoom bestuurd als een de facto onafhankelijke staat. In 2009 werd Eelam echter weggevaagd door de Sri Lankaanse overheid, geruggensteund door de wereldwijde geopolitieke ontwikkelingen van de 'War on Terror'. De aanslagen van 11 september in de Verenigde Staten

hadden ertoe geleid dat niet-gerelateerde onafhankelijkheidsbewegingen van over de hele wereld als terroristische organisaties werden bestempeld.

De schilderijen van Kulendran Thomas bevatten verwijzingen naar het werk van vroegere Sri Lankaanse modernisten als Justin Pieris Deraniyagala en George Keyt, en werden gecreëerd met behulp van een neurale netwerk 'getraind' in de koloniale kunstgeschiedenis die de Europese kolonisten naar Sri Lanka brachten. Ze worden vervolgens handgeschilderd en laten taferelen zien op de stranden van het Sri Lankaanse dorp Mullivaikkal. Verbeelden ze een ontaard strandfeest of een gruwelijk bloedbad?

Palmbomen en lichamen vermenigvuldigen zich in een expressionistische overdaad. Aan de verwrongen gezichten van de figuren te zien, hun ledematen dramatisch verstrengeld, heeft dit niets weg van een normaal vakantiebeeld. En er is afstand, een aanhoudende twijfel over hoe je deze schilderijen moet plaatsen. De vermenging van stijlen brengt allerlei Europese schildertechnieken uit de 20^e eeuw in herinnering, veelvormige invloeden die een eigenaardige afwezigheid van intentie suggereren – die, zoals alle vormen van afwezigheid, echter bijna onzichtbaar is. Want deze posthistorische opeenstapeling van stijlen is geen postmodernisme, veel meer is het een herinnering aan iets wat je nog nooit echt hebt gezien. Deze verstoring, het gebrek aan correlatie tussen intentie van de maker, stijl en plaats veroorzaakt het unheimliche van de schilderijen van Kulendran Thomas. Verstoring, dat wil zeggen: totdat je buiten de koloniale fictie van individualisme treedt.

In de laatste zaal bevindt zich een schilderij dat in omvang (3.5m × 7.77m) en dynamiek van de compositie overeenkomt met Picasso's

Guernica, een van de schokkendste artistieke 20^e-eeuwse getuigenissen van oorlogsgruwelen. Het schilderij van Kulendran Thomas toont een smalle strook land in Sri Lanka, die in mei 2009 veilig werd verklaard voor burgers tijdens de wrede laatste fase van de burgeroorlog.

Waar het bombardement op Guernica al snel aandacht van de media trok, en Picasso koos voor het zwart-wit als een echo van de nadrukkelijke aanwezige fotografie, bleef voor de buitenwereld het bombarderen van Tamil-burgers in de no-fire zone bij Mullivaikkal onopgemerkt. Omdat berichtgeving over dit bloedbad op het eiland niet werd toegestaan en buitenlandse journalisten het land niet in mochten, legt Kulendran hier iets zeldzaams vast: een 21ste-eeuwse gebeurtenis zonder fotografisch bronmateriaal. In plaats daarvan compileert hij een beeld uit collectieve herinneringen afkomstig uit andere oorden en van andere tijden – waaronder uit de Baskische stad Guernica, gefilterd door het zinderende palet van de kenmerkende modernismen van het eiland.

“ DIT WERK BEGON VOOR MIJ ALS EEN MANIER OM MIJN VERHOUDING TOT HET CONFLICT IN SRI LANKA, EN DE KOLONIALE ACHTERGROND ERVAN, VOOR MIJZELF TE VERWERKEN VIA MIJN VERHOUDING TOT DE KUNST ZELF – WAT KUNST DOET EN HOE ZIJ ZICH VERSPREIDT. ”

—Christopher Kulendran Thomas

Kulendran Thomas componeert zijn schilderijen – niet alleen die in *Safe Zone* – met behulp van een neurale netwerk. Vervolgens zet hij kunstmatige intelligentie in om nieuwe ‘composities’ te genereren, op basis van een algoritmische analyse

van kunsthistorische invloeden op het werk van die kunstenaars. De ontstane digitale beelden worden in de studio van Kulendran Thomas op het canvas gezet, en elke schijnbaar intuïtieve micro-beslissing bij het interpreteren van een beeld legt een andere laag bloot. Kunsthistorische beelden worden gefilterd, dit keer op een fysiek niveau en misschien niet eens zo anders dan door de werking van het algoritme – zelfs wanneer het door mensenhanden wordt toegepast.

We kunnen stellen dat dit schilderij veel uitdrukt – maar over wie? Dat het vertrouwd is – maar op welke gronden? Al werd het bloedbad in Mullivaikkal niet opgemerkt door de buitenwereld, het werd wel degelijk door de blik van buitenaf gevormd, op vele niveaus en gedurende vele jaren – van de ‘verdeel-en-heers’-politiek van het Britse imperium die de kiem legde voor etnische conflicten, tot de ‘War on Terror’ van het Amerikaanse imperium die de Sri Lankaanse regering het narratieve excuus verschafte voor etnische zuiveringen. Kulendran Thomas’ werk is een monumentale aanklacht tegen de onzichtbaarheid van het bloedbad in Mullivaikkal én tegen inperkende en afbrokkelende verhalen die door globalistische centra worden geëxporteerd. We krijgen meervoudige opvattingen te zien over wat schilderkunst behelst, aangewend als een epische inkapseling van dit bij uitstek historische medium om de westerse, individualistisch georiënteerde mythen over hoe de wereld in elkaar zit te doorgronden.

Een van de fundamentele aannames van het imperium dat we ‘het Westen’ noemen, is dat we vrij zijn en individueel handelen – een verhaal waarin kunstenaars vaak de hoofdrol spelen en kunst de uiterste uitdrukking is. Wat kunstmatige intelligentie zo opwindend maakt is dat zij nu juist die mythe van de vrije, individuele handeling bevraagt en juist reflecteert op hoe verbonden, verscheiden, onevenwichtig en op de

een of andere manier ook voorspelbaar mensen zijn, en altijd zijn geweest.

Safe Zone bestrijkt drie kritieke momenten: één die in real time te aanschouwen was in de nadagen van het omroeptijdperk tijdens de eeuwwisseling, een andere die zich openbaarde in de geopolitieke nasleep daarvan maar jarenlang grotendeels onopgemerkt bleef, en tot slot de horizon die zich nu voor ons uitstrekt – op de drempel van een technologische convergentie in het tijdperk van kunstmatige intelligentie.

Kunst maken in het post-AI-tijdperk betekent kunst maken die niet de nieuwigheid van technologie tot onderwerp neemt, laat staan haar esthetiek. AI heeft geen esthetiek; de media van de toekomst zijn onzichtbaar en ze dringen zo diep door dat ze het verleden transformeren. Aan kunst na AI ligt een opvatting ten grondslag die getuigt van een diep besef van de verknoopte invloedssferen die niet alleen beelden produceren, maar ook de werkelijkheid zelf.

“**VOOR MIJ ZIJN DE AI-TOOLS DIE IK GEBRUIK GEWOON WAT ZE ZIJN: TOOLS. KUNST MAKEN OVER AI – KUNST DIE TECHNOLOGIE SIMPELWEG ILLUSTREREERT OF FETISJISEERT – ZOU VOORBIJGAAN AAN HOE ONVERVALST TRANSFORMEREND DEZE TECHNOLOGIEËN ZIJN; HET GAAT OM IETS VEEL SUBTIELERS EN DIEPGAANDERS DAN DE AANBLIK, DE LOOK, VAN GENERATED CONTENT.**”

—Christopher Kulendran Thomas

In de mise-en-abyme, de raamvertelling van kunstmatige intelligentie – het zwarte gat van betekenis – onderscheiden we een wereld waar tijd gelaagd is, ruimten simultaan zijn en het bestaan altijd al aan mediatie onderhevig is geweest. In het werk van Kulendran Thomas wordt de kwestie van het individu – diens macht en verantwoordelijkheid – opnieuw geformuleerd als een kwestie van relaties: van authenticiteit tot ervaring, van expressie tot subjectiviteit en van perceptie tot individualiteit. Wat centraal staat in dit onderzoek is een onomwonden twijfel over wat de fictie van mens-zijn eigenlijk is, of sterker: ooit is geweest.

OVER DE KUNSTENAARS

Christopher Kulendran Thomas is een kunstenaar van Tamil-afkomst die zijn vormende jaren in Londen doorbracht nadat zijn familie de escalerende etnische onderdrukking in Sri Lanka had verlaten. Hij werkt met geavanceerde technologieën uit verschillende disciplines, in samenwerking met technologen, architecten, schrijvers, journalisten, ontwerpers, muzikanten en activisten van over de hele wereld. Het werk van Kulendran Thomas is vertegenwoordigd in belangrijke collecties zoals die van The Museum of Modern Art in New York en solotentoonstellingen van zijn werk zijn gepresenteerd in Kunsthalle Zürich (2023); KW Institute for Contemporary Art, Berlijn (2022); Institute of Contemporary Arts, Londen (2022); Schinkel Pavillon, Berlijn (2019); Institute for Modern Art, Brisbane (2019); Spike Island, Bristol (2019); en Tensta konsthall, Stockholm (2017).

Annika Kuhlmann is een curatrice die voornamelijk in langdurige samenwerkingsverbanden werkt. In 2024 richtte ze Earth op,

een nieuwe kunstruimte in New York City, samen met kunstenaar Christopher Kulendran Thomas en schrijver Dean Kissick. Daarvoor runde ze samen met Nina Pohl het Schinkel Pavillon in Berlijn en werkte ze als curatrice bij de Berlijnse Gropius Bau en Haus der Kulturen der Welt. Ze is ook creatief directrice bij 0001 (voorheen New Eelam), een doorlopend architectuurproject dat ze samen met Christopher Kulendran Thomas heeft opgericht.

EVENEMENTEN

Christopher Kulendran Thomas in gesprek met Beatrix Ruf ^(EN)

Zat. 12.10, 16:00

Look Who's Talking : Helena Kritis ^(NL)

Woe. 06.11, 19:00

Lezing: Hammad Nasar over Christopher Kulendran Thomas ^(EN)

Zat. 30.11, 16:00

Nocturnes met rondleidingen ^(NL/FR/EN)

Elke 1e woensdag van de maand, 11:00–21:00

BEDANKT VOOR UW BEZOEK!

De tentoonstelling is gemaakt in opdracht van: WIELS, FACT Liverpool (UK) en Artspace Sydney (AU).

CREDITS

Studio Christopher Kulendran Thomas:
Studio Manager: Sherith Arasakulasuriya

Studio Team: Olga Abramova, Billy Coulthurst, Juan Larraín González, Tobias Groot, Jiwon Lee, Julia Reimann

Machine Learning: Carl Rethmann, Jan-Peter Giesecking

Peace Core, 2024

Geregisseerd door: Christopher Kulendran Thomas

Co-regie: Jan-Peter Giesecking, Annika Kuhlmann

Geproduceerd door: Annika Kuhlmann

Code : Scott Carver

met bijdragen van: Francesco Corvi, Jan-Peter Giesecking, Carl Rethmann

Geluidsregie en compositie: Aaron David Ross met bijdragen van: Dan Bodan, Francesco Corvi

Geluidsmix & Master: Francesco Corvi, Aaron David Ross

Archiefonderzoek & Database: Tobias Groot, Ignacio Juricic, Talin Seigmann

Technische Directie: Mikko Gaestel

Techniek: Grega Pirc

Fabricage: Grega Pirc, Jochen Müller

Speciale dank aan: Dónal Flanagan, Jan Cath, David Neuhaus & Kristian Vistrup Madsen

Stagiaire Assistent-curator: Livia Klein

Meer info op: [WIELS.ORG](https://www.wiels.org)

📷 [WIELS_brussels](https://www.wiels.org)

📘 [WielsBrussels](https://www.wiels.org)

🎵 [wiels_brussels](https://www.wiels.org)

Image credit: Christopher Kulendran Thomas, 2024. Courtesy of the artist.

